

5. Det statistiske Laboratorium.

Til 2den Behandling i Folkethinget af Finanslovsforslaget for 1894—95 blev der af Kirke- og Undervisningsministeriet stillet Forslag om Optagelsen af et ekstraordinært Beløb af 500 Kr. paa Universitetets Udgiftspost 3. m., det statistiske Laboratorium, for-at Laboratoriet i Henhold til et indkommet Andragende fra de statsvidenskabelige Professorer kunde blive sat i Stand til ved Undersøgelse af et stort Antal Husholdningsregnskaber fra Land og By at belyse Spørgsmaalet om Toldens Fordeling paa de forskjellige Samfundsklasser. Forslaget blev tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg og vedtaget af Rigsdagen; jfr. Rigsdagstidende 1893—94 Tillæg B. Sp. 283—84, 445—46 og Folkethingstidende s. A. Sp. 2405 og 2501—2.

VIII. Universitetets Forhold ud ad til.

1. Repræsentation ved Halle Universitetets 200 Aars Jubelfest.

Med Kirke- og Undervisningsministeriets Samtykke modtog Konsistorium den Kjøbenhavns Universitet tilstillede Indbydelse til ved Delegerede at lade sig repræsentere ved Halle Universitetets 200 Aars Jubelfest, der fejredes i Dagene fra den 1ste til den 3die August 1894. Professor, Dr. theol. H. Scharling valgtes til som Universitetets Delegerede at repræsentere dette ved Festen og overbringe følgende Hilsen:

Senatus Academiae Hauniensis
Curatoribus Senatui Professoribusque
Academiae Halensis
S. P. D.

Quum ad sæculares Academiae vestrae ferias celebrandas his diebus tam multi convenient socii et amici, nobis quoque liceat salutando testificari, nos lætari vobiscum animoque peractae ætatis memoriam recolentes gloriam rite partam vobis gratulari. Nam ab initio statim ad nova pulpita ingenti confluyente turba, in eaque etiam nostratium non nullis, maxime theologiae doctores iurisque periti veritatis lucem late fundebant. Et quum superiorum ea fere præcipua cura fuisset, ut scientia ipsa errore omni remoto clara appareret et ante omnia pura theologiae doctrina exponeretur, novae Academiae Halensi proprium fuit, ut artis subtilitatem cum vitæ vigore coniungeret; id enim maxime agebat, ut doctrinae veritas fructibus eius probaretur. Ita cum scientia Christiana coniunctus fraternus amor hospitia sua erigebat et refugia illa orborum et miserorum, quorum gloria usque ad hodiernum diem permansit.

Post ducentos annos Universitas Halensis cum Vitebergensi consociata etiam nunc viget et floret, seriesque clarorum in omnibus artibus nominum usque ad nostrum tempus continuata est. Quæ utinam per sæcula propagetur, ut etiam posteræ gentes Halas Saxonum ut in arcem veritatis et thesaurum scientiæ se conferent.

Dabamus Hauniæ d. XXVII Junii a. MDCCCXCIV.

Til Bestridelse af Udgifterne ved den Delegeredes Rejse blev der udbetalt et Beløb paa 400 Kr. af Universitetets ekstraordinære Udgifters Konto for Finansaaret 1894—95.

2. Indbydelse til Kongresser i Ulandet m. v.

Under 22de Januar 1894 tilstillede Ministeriet Konsistorium en Skrivelse, hvori den her akkrediterede kgl. belgiske Gesandt havde meddelt Udenrigsministeriet, at der i Løbet af August Maaned s. A. agtedes afholdt en *international Kongres for Kemi i Brüssel*, ved hvilken Kongres Gesandten paa sin Regjerings Befaling indbød den danske Regjering til officielt at lade sig repræsentere. Konsistorium indsendte under 9de Februar s. A. en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at da den tekniske Kemi ikke var repræsenteret ved Universitetet, syntes der ikke fra dets Side at være nogen Anledning til at lade sig repræsentere. Derimod mente Fakultetet, at der kunde være Grund til, at den polytekniske Lærestanstalt afsendte sin Repræsentant for dette Fag, Docent August Thomsen, saafremt han maatte være villig til at overtage et saadant Hverv.

— I Anledning af en Konsistorium fra Kirke- og Undervisningsministeriet under 8de Marts 1894 tilsendt Skrivelse, hvori Komiteen for *den 10de internationale Orientalistkongres*, der afholdtes i September s. A. i Genf, indbød den danske Regjering til officielt at lade sig repræsentere ved Kongressen, indsendte Konsistorium under 12te Marts s. A. en Erklæring fra det filosofiske Fakultet, hvori dette udtalte, at det, saa længe Striden mellem de 2de rivaliserende Orientalistkongresser varede, ikke fandt det rigtigt, at Universitetet blev repræsenteret paa nogen af dem. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Udtalelse.

— I Skrivelse af 11te Juni 1894 udbad Ministeriet sig Konsistoriums Erklæring om, hvor vidt der maatte findes Anledning for Danmark til at sende nogen Repræsentant til en af „*London society for the extension of University teaching*“ *paatænkt Kongres*, der agtedes afholdt i London den 22de og 23de s. M. Konsistorium udtalte i Skrivelse af 14de s. M., at det maatte anse det for nødvendigt eller dog meget hensigtsmæssigt, at denne Sag blev forelagt for det akademiske Lærermøde; men at dette paa Grund af Tidens Knaphed ikke vilde være muligt, og at Konsistorium derfor, naar Svar skulde afgives inden bemeldte Kongres' Afholdelse, ikke saa sig i Stand til nærmere at udtale sig.

— Under 16de September 1892 modtog Konsistorium fra Kirke- og Undervisningsministeriet en Skrivelse, hvori den sveitsiske Regjering, i Henhold til et paa den 5te internationale geografiske Kongres i Bern den 14de August 1891 fremsat Ønske paa Foranledning af Selskabet »*Bibliographie géographique Suisse*« havde udtalt Ønskeligheden af, at her værende geografiske Selskaber maatte blive opfordrede til at udgive et systematisk geografisk Repertorium for Danmarks Vedkommende.

Konsistorium indsendte under 14de November s. A. en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette udtalte, at det

skulde indskrænke sig til at erklære, at det var villigt til at tage Sagen under fornyet Overvejelse, naar der forelaa synlige Beviser paa, hvorledes man andet Steds havde realiseret den af Berner-Kongressen antydede Plan, saa meget mere som det ikke var ganske klart, hvor meget der skulde medtages, om kun strængt geografiske Skrifter eller tillige Publikationer i de geografiske Bifag og da i hvilket Omfang, og saa meget mere som der til Iværksættelsen af den antydede Plan næppe behøvedes et saa stort Apparat som det foreslaaede.

Efter at Ministeriet derpaa under 29de December 1893 havde tilstillet Konsistorium forskjellige gennem Udenrigsministeriet fra det her værende sveitsiske Konsulat modtagne Tryksager, indsendte Konsistorium under 15de Februar 1894 en Skrivelse fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, hvori dette bemærkede, at Nyttens af et Repertorium som det ovenfor nævnte næppe var saa stor, som man tænkte sig, og at den nyere Litteratur sammenstilledes godt i flere, let tilgængelige geografiske Tidsskrifter. Fakultetet mente derhos, at der var saa meget mindre Grund for det til at virke for denne Sag, som det kgl. danske geografiske Selskab, efter hvad der fremgik af den indsendte »Rapport«, syntes at ville overtage dette Hverv, ligesom det ogsaa i andre Lande fortrinsvis var de geografiske Selskaber, og ikke Universiteterne, der paatog sig denne Opgave.

— I Anledning af en Konsistorium under 16de August 1893 fra Ministeriet tilsendt Skrivelse angaaende Danmarks Deltagelse i den Kommission, der vilde have at afgjøre forskjellige Spørgsmaal med Hensyn til Udarbejdelsen af det Kort over Jorden, som den 5te internationale Kongres i Bern i 1891 havde vedtaget at foranledige udgivet i Maalestok 1 : 1000000, indsendte Konsistorium under 9de Oktober 1893 en Erklæring fra det matematisk-naturvidenskabelige Fakultet. Fakultetet udtalte, at det ikke fandt, at Foretagendet fortjente Tilslutning, fordi det paa Grund af sin Størrelse, 880 Plader, maatte blive i Atlasform, fordi den tekniske Behandling af Terrænforholdene af Hensyn til Udgiften vistnok vilde blive mindre tilfredsstillende, fordi det kun drejede sig om et topografisk Kort, der af Naturforholdene kun tog Hensyn til Kystformer, Terrændannelser, Floder, Søer, og endelig fordi Nyttens af dette store Foretagende syntes tvivlsom, i Betragtning af de mange forskjellige Oversigts- og Specialkort, der allerede eksisterede, især naar hensees til den enorme Udgift ved det. Forøvrigt mente Fakultetet, at Spørgsmaalet om et saadant geografisk Korts Betimelighed nærmest maatte henhøre under Generalstabens topografiske Afdeling, der i Tilfælde af Tilslutning fra dansk Side maatte overtage Bearbejdelsen af Danmark.

3. Stipendium for danske Studerende ved franske Universiteter.

Fra Comité de patronage des étudiants étrangers i Paris modtog Konsistorium under 20de December 1893 Meddelelse om, at der fra Oktober 1894 var blevet oprettet et Stipendium, der vilde kunne nydes af en Studerende fra Kjøbenhavns Universitet ved et af Universiteterne i Nancy, Lyon, Bor-

deaux, Toulouse eller Paris, og som svarede til de Universitetsafgifter, der erlægges i et Universitetsaar.

IX. Det akademiske Legat- og Stipendievæsen.

I. Tilkomne Legater ved Universitetet.

a. *Det Finneske Legat.*

Efter at extraordinær Assessor i Højesteret, Dr. juris & phil. A. F. Krieger den 27de September 1893 var afgaaet ved Døden, modtog Konsistorium under 11te Oktober s. A. en Meddelelse fra Executores testamenti i den Afdødes Bo om, at denne i et den 4de Marts s. A. oprettet Testamente havde indsat Kjøbenhavns Universitet til Arving af den Formue, han maatte efterlade sig, efter at forskjellige Legater vare udrede af Boet, paa Betingelse af, at Universitetet anvendte Arven til Oprettelse af et Legat, der til Minde om hans afdøde Moder skulde bære Navnet „*Det Finneske Legat*“, og hvis Formaal skulde være at fremme Studiet af og Kjendskab til nordisk Ret, særlig dansk, norsk og svensk Ret i deres systematiske og historiske Udvikling og indbyrdes Sammenhæng. I Testamentet anmodedes derhos Exekutorerne om med en eller flere af det juridiske Fakultets Medlemmer at udarbejde og drage Omsorg for Stadfæstelsen af en Fundats, hvori nærmere Regler fastsattes for Legatets Virksomhed til Realisation af det nævnte Formaal, idet der som Midler, der i saa Henseende syntes Testator hensigtsmæssige, eksempelvis nævnedes: Stipendier til yngre eller ældre Videnskabsmænd, der arbejde i den angivne Retning, Understøttelse af her henhørende litterære Arbejder, særlig saadanne, som ere affattede paa Dansk, Norsk eller Svensk, Fremkaldelse af Forelæsninger over herhen hørende Æmner og deslige. Det var derhos Testators Ønske, at der blev givet de enkelte Legatydelser en passende, ikke for ringe Størrelse, saaledes at de ved dem tilsigtede Øjemed virkelig kunde ventes opnaaede; han lagde derfor særligt Vægt paa, at Legatet først traadte i Kraft, naar det havde naaet en passende Størrelse, f. Ex. 60000 Kr., og at den Legatrente, som der fra Tid til anden ikke maatte findes en til Legatets Formaal svarende Anvendelse for, blev henlagt til Kapitalen, ligesom ogsaa derpaa, at, efter at Legatet var traadt i Virksomhed, en Trediedel af Legatets aarlige Rente — eller hvert tredie Aars hele Rente — blev henlagt til Kapitalen, dog at sidst nævnte Renteopsparing, naar Kapitalen havde naaet 100000 Kr., indskrænkedes til en Fjerdedel af Renten og helt ophørte, naar Kapitalen var voxet til 150000 Kr.; men dog saaledes, at hvis senere nogen Del af Legatkapitalen skulde gaa tabt, Opsparingsreglerne atter traadte i Kraft, indtil Tabet var indvundet.

Konsistorium bemyndigede Referendarius consistorii, Professor, Dr. juris Deuntzer til paa Universitetets Vegne at møde i Boet og varetage dets Interesser.

Ved Boets Opgjørelse er der blevet afgivet en 1ste Prioritetsobligation paa 28000 Kr. og i Februar 1895 indbetalt i Universitetskvæsturen et kon-